

SPRAWOZDANIE MERYTORYCZNE MUZEUM SZTUKI W ŁODZI ZA 2020 R.

I Wystawy i działania edukacyjne

a) Wystawy

ms1: ul. Więckowskiego 36, ms2: ul. Ogrodowa 19

Ekspozycje stałe:

1. *Atlas nowoczesności. Kolekcja sztuki XX i XXI wieku*

ms2, sale na 1, 2 i 3 piętrze

ul. Ogrodowa 19

otwarcie: 24.01.2014

kurator: Jarosław Suchan i Zespół

Wystawa pozwalająca w nowy sposób spojrzeć na kolekcję Muzeum, będąca opowieścią o nowoczesności i jej znaczeniu dla nas dzisiaj. Ekspozycja jest próbą zrozumienia i zobrazowania za pomocą sztuki podstawowych, istotnych dla nowoczesnego świata zjawisk i pojęć, takich jak eksperyment, kapitał, norma, emancypacja, postęp czy rewolucja, a także pytaniem o to, jak zmieniał się charakter tych zjawisk i jak dalece kształtują one dzisiejszą rzeczywistość.

2. *Sala Neoplastyczna. Kompozycja otwarta – nowa odłona*

ms1, 2 piętro

ul. Więckowskiego 36

otwarcie: 26.04.2019

kuratorzy: Jarosław Suchan we współpracy z Danielem Muzyczukiem, Aleksandrą Jach i Marią Morzuch

Premiera projektu „Kompozycja otwarta” odbyła się w 2010 roku. Od tego czasu Sala Neoplastyczna, która stanowiła niegdyś centrum wystawy kolekcji Muzeum, stała się katalizatorem i punktem odniesienia dla działań współczesnych artystów. W aktualnej odsłonie projektu w dialog z Salą, czy szerzej w dialog ze sztuką Strzemińskiego i Kobro, wchodzi prace Daniela Burena, Igora Krenza, Liama Gillicka, Moniki Sosnowskiej, RH Quaytman i Céline Condorelli.

Ekspozycje czasowe:

1. *Komponowanie przestrzeni. Rzeźby awangardy*

ms2, ul. Ogrodowa 19, parter

4.10.2019 – 2.02.2020

kuratorki: Małgorzata Jędrzejczyk, Katarzyna Słoboda

Wystawa była pierwszą w Polsce przekrojową, międzynarodową prezentacją awangardowych dokonań artystów, takich jak Katarzyna Kobro, Naum Gabo, Alexander Calder, Barbara Hepworth, Gustaw Kłucis, El Lissitzky, Antoine Pevsner, Jean Arp, Alexander Archipenko, Alexandra Exter, Frederick Kiesler czy Oskar Schlemmer. Główne pytania, jakie stawiane były w ramach wystawy to: jaki sposób artyści oddawali złożoność doświadczania nowoczesności, eksperymentując z materialnością przestrzeni i czasu? W jakim stopniu skierowanie przez rzeźbiarki i rzeźbiarzy tego okresu uwagi, w stronę tak przestrzennych w swoim założeniu obszarów twórczości jak architektura, choreografia czy scenografia, może być odczytywana jako próba powiązania sztuki z życiem?

2. *RH Quaytman. Rozdział 35 / RH Quaytman. Chapter 35*

ms1, ul. Więckowskiego 36, 1 piętro

8.11.2019 – 23.02.2020

kurator: Jarosław Suchan

Wystawa stanowiła pierwszą w Polsce prezentację twórczości jednej z czołowych przedstawicielek współczesnego malarstwa amerykańskiego. Jej dojrzała twórczość, która rozwija się w rytm kolejnych wystaw - Rozdziałów stanowiących osobne narracyjne struktury, to nieustanny dialog z historią sztuki, a zarazem badanie materialnych i semantycznych wymiarów istnienia obrazu. Istotnym punktem odniesienia dla tych eksploracji jest sztuka Katarzyny Kobro, którą artystka poznała podczas swojej pierwszej podróży do Łodzi w 1999 roku.

Był to zatem nie tylko kolejny Rozdział w narracji pisanej przez R.H. Quaytman, ale także powrót do miejsca, w którym owa narracja została zapoczątkowana.

3. *Teresa Tyszkiewicz: dzień po dniu*

ms², ul. Ogrodowa 19, parter

29.05–30.10.2020

kuratorka: Zofia Machnicka

kuratorka ze strony MS: Joanna Sokołowska

Monograficzna wystawa Teresa Tyszkiewicz, artystki, która była autorką filmów krótkometrażowych, zajmowała się performansem, fotografią, malarstwem, rysunkiem, tworzyła obiekty przestrzenne i rzeźby. Od 1980 współtworzyła wraz ze swoim mężem Zdzisławem Sosnowskim (a zarazem artystą, z którym wielokrotnie współpracowała) Związek Twórców Filmowych „Remont”. Przez niemal 40 lat głównym materiałem przez nią wykorzystywanym była szpilka krawiecka. Wielokrotnie multiplikowana tworzy monumentalne reliefowe kompozycje, które oddziałują na odbiorcę nie tylko wizualnie, ale także somatycznie.

4. *GALERIA WYMIANY. Organica (zapisy mechaniczno-biologiczne), 1958-2020*

ms1, ul. Więckowskiego 36, 1 piętro

18.08.2020 – 20.09.2020

kurator: Józef Robakowski

Galeria Wymiany, utworzona przez Józefa Robakowskiego przy współpracy Małgorzaty Potockiej, od wielu lat gromadzi obrazy, rysunki, grafiki, fotografie, filmy, prace wideo, poezję wizualną, nagrania muzyczne oraz druki ulotne, dokumentacje i książki. Na ekspozycji w Muzeum Sztuki zobaczyć można było wybrane grafiki i prace audiowizualne Józefa Robakowskiego, m.in.: filmy „Rynek” (1970), „Prostokąt dynamiczny” (1971), „Moje wideo-masochizmy II” (1989), „Koncert na głowę” (2009) oraz obiekty i instalacje.

5. *Płonący dom. Wybór z kolekcji Antoine'a de Galberta*

ms¹, ul. Więckowskiego 36, 1 piętro

2.10.2020 – 10.01.2021

kuratorka: Maria Morzuch

Wystawa ukazuje współczesne ogniska konfliktu w świecie oraz tragedie i historię XX wieku, stanowi rejestrację amplitudy dziejów manifestujących się raz jako ponadosobowe monstrum historii, kiedy indziej zaś pod postacią portretów wiekowych twarzy, na których wyryty jest ślad doświadczeń pojedynczego życia. Prezentowane prace pochodzą z kolekcji Antoine'a de Galberta” (“Burning House. Selection from the Antoine de Galbert's collection”).

6. *Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki / 01: Kuba Stępień*

ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter

9-31 października 2020

kuratorzy: Łukasz Ogórek, Marcin Polak i Tomasz Żaluski

„Kuba Stępień: Lava Grotto (listen patiently what magma says)” to pierwsza odsłona cyklu „Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki”. Projekt „Lava Grotto (listen patiently what magma says)” Kuby Stępnia stanowił multimedialną medytację nad potężnymi, nieokiełznanymi i niszczycielskimi siłami natury.

7. *Notes ryski. Śladem linii Wacława Szpakowskiego*

ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter

23.10.2020 – 28.02.2021

kuratorka: Inga Lāce (LCCA)

kurator ze strony MS: Jakub Gawkowski

Wystawa „Notes ryski. Śladem linii Wacława Szpakowskiego” za punkt wyjścia bierze życie i twórczość Wacława Szpakowskiego (1883-1973), szczególną uwagę skupiając na początkach XX wieku, gdy artysta mieszkał i studiował w Rydze. Otwiera w ten sposób przestrzeń do dialogu, do którego zaprasza także twórców z innych pokoleń, by – wydobywając wątki zbiegające się w praktyce artystycznej Szpakowskiego – zainicjować nowe sojusze i spotkania, wykraczające poza horyzont zakreślony przez czas i miejsce życia samego artysty.

8. *Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki / 02: Alek Sarna*
ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter
6.11.2020 - 10.01.2021

kuratorzy: Łukasz Ogórek, Marcin Polak i Tomasz Załuski

Projekt Alek Sarny „Po co patrzeć na hybrydy? CRISPR Charismatic Species” to druga już instalacja w ramach cyklu „Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki”. Poruszając się na pograniczu sztuki, nauki i techniki, Sarna sprawdza moc fikcyjnych narracji i ich wpływ na nasze rozumienie świata. Punktem wyjścia instalacji są rozważania nad wiarygodnością wiedzy naukowej, skutecznością nowych form biowładzy, które pojawiły się wraz z rozwojem technologii, a także pytanie o przyszłe formy kolonializmu związane z ekspansją systemu kapitalistycznego.

9. *Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki / 03: Jan Baszak i Wiktoria Walendzik*
ms¹, ul. Więckowskiego 36, parter
4.12.2020 - 10.01.2021

kuratorzy: Łukasz Ogórek, Marcin Polak i Tomasz Załuski

Projekt Jana Baszaka i Wiktorii Walendzik „Łagodne, spokojne cieszenie się chwilą obecną” jest trzecią odsłoną cyklu „Podróże do miejsc z widokiem na końcu światów. Galeria Czynna w Muzeum Sztuki”. Instalacja jest swoistą „psią witryną” lub „psią widokówką” zaprojektowaną w odpowiedzi na sytuację pandemii – ponurą, depresyjną i zniechęcającą do działania. Umieszczone w przeszkolonej przestrzeni wystawienniczej, zwierzęta mogą więc odgrywać rolę awatarów, dzięki którym ludzie zachowują symboliczną bliskość, pokonując ograniczenia narzucone przez sytuację.

Muzeum Pałac Herbsta, Oddział Muzeum Sztuki w Łodzi

Ekspozycje stałe:

1. *Pałac Herbsta. Sztuka dawna w nowym wymiarze*
otwarcie: 20.09.2013

kuratorka: Dorota Berbelska

Pałac Herbsta to miejsce nierozdzielnie związane z losami rodziny Herbstów i Scheiblerów, zaliczanych do najbogatszych i najbardziej wpływowych rodzin łódzkich przemysłowców. Projekt wystroju pomieszczeń i nowej aranżacji pałacowych wnętrz powstał na podstawie dokumentacji konserwatorskich i nieznanymi wcześniej archiwalnych fotografii. Po przeprowadzeniu prac konserwatorskich pałacowe salony są bliższe oryginałowi z czasów, gdy mieszkała tu rodzina Herbstów.

2. *Herbstowie. Historie niedokończone*
otwarcie: 20.09.2013

kuratorki: Dorota Berbelska, Magdalena Michalska-Szałacka

Wystawa, przygotowana na podstawie nowo odkrytych archiwalnych materiałów, opowiada historię dwóch pokoleń rodziny Herbstów, która miała znaczący wpływ na rozwój Łodzi. Ekspozycja w Muzeum Pałac Herbsta w niekonwencjonalny sposób pokazuje losy właścicieli obiektu w kontekście dziejów Łodzi przełomu XIX i XX wieku.

3. *Galeria Sztuki Dawnej*
2.10.2019–do odwołania

kuratorka: Dorota Berbelska

W Galerii Sztuki Dawnej prezentowane są wybrane, najciekawsze dzieła z kolekcji sztuki polskiej i europejskiej, w tym obrazy zaliczane do arcydzieł malarstwa polskiego. Można obejrzeć zarówno obiekty pochodzące z rodzinnego zbioru Kazimierza Bartoszewicza, jak i dzieła zakupione do muzealnej kolekcji w latach 30. XX w. oraz te, zgromadzone przez łódzkich fabrykantów stanowiące o wyjątkowości zbiorów. Pozyskanie nowych przestrzeni ekspozycyjnych w Muzeum Pałac Herbsta umożliwiło prezentację dzieł sztuki dawnej, które nie były udostępniane publiczności od 1992 r.

Wydarzenia dodatkowe:

1. Warsztaty Muzeum Sztuki na Akademii Sztuk Pięknych im. Władysława Strzemińskiego w Łodzi – piąta edycja artystyczno-edukacyjnego projektu dającego studentkom i studentom możliwość współpracy z artystami i kuratorami. Efektem warsztatów był projekt on-line „ENTELE.PENTELE”.
2. „Cieszę się, że żyjesz... Listy z Archiwum Muzeum Sztuki w Łodzi”, 03.02-30.06.2020, ms1, biblioteka - ekspozycja materiałów archiwalnych.
3. „Zapisz jako wersję roboczą / Save as draft” – projekt w formie artystycznej rezydencji, której celem jest użycie w przestrzeni Instagrama kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi w zgodzie z ideą „prototypów”. Projekt prowadzony we współpracy ze współczesnymi artystami.
4. „Praca: Dokumentacja Wyobraźni” – internetowa, rozwijająca się w czasie kolekcja dzieł-plików, złożona z prac międzynarodowej grupy artystek i artystów. Prace publikowane są na dedykowanym blogu documentation-of-imagination.msl.org.pl/
5. „Miejsca sztuki. Muzeum Sztuki w projektach architektonicznych, fotografiach i dokumentach” 24.07-31.12.2020 - prezentacja materiałów archiwalnych.
6. Prace Pawła Kowzana i Oli Koziół w witrynie ms2 - od 19 maja do 21 grudnia 2020 r. upubliczniane jako plakaty w sąsiadującej z Manufakturą witrynie ms2 – były wypowiedziami kwestionującymi normalność produkcji i konsumpcji. Prowokowały one odbiorców do zastanowienia się nad troską, sensem pracy, rolą sztuki i instytucji artystycznych, a także sytuacją artysty / artystki w czasach kryzysu – tego, którego doświadczamy aktualnie (pandemia), jak i tego, który jest efektem przemysłowej hodowli zwierząt, degradacji przyrody i zasobów „naturalnych” (katastrofa klimatyczna).

Całkowity koszt produkcji wystaw za rok 2020 to: 805.578,59zł

- Finansowanie własne, współorganizacja = 30.159,36zł, tj. 3,74%
- Finansowanie z dotacji podmiotowej MKiDN = 500.441,85zł, tj. 62,13%
- Finansowanie MKiDN, program „Niepodległa” = 274.977,38zł, tj. 34,13%

b) Działania edukacyjne

ms1; ms2

1. ilość przeprowadzonych lekcji muzealnych w I półroczu 2020: **387**
liczba osób biorąca udział w wydarzeniach edukacyjnych I półroczu 2020: **5 999**

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum

- *Zza zasłony obserwuję obie strony. Wykłady o tym, jak sztuka troszczy się o świat* *Otwarta pracownia* – warsztaty;
- *Familia do kwadratu* – warsztaty;
- *Pół kwadrata małolata* – warsztaty;
- *Maluchy w muzeum* – warsztaty;
- *Przećwicz* – spotkania dla dzieci;
- *Klub ms17* – spotkania młodzieżowego klubu muzealnego;
- *ms club* – spotkania klubu wolontaryjnego dla dorosłych;
- *Grupa Przećwicz. Sztuka po wielokroć* na FB w czas pandemii;
- *Grupa ms club* na FB w czas pandemii;
- *Noc Muzeów* – oprowadzanie „na żywo” online
- Cykle prowadzone on-line w czasie pandemii, w tym: „Muzealnik w koronie”, „Maluchy w muzeum”, „Challenge #być jak...”, „Książka do zobaczenia - praktycznie”.

Ponadto organizowane były wydarzenia jednorazowe: warsztaty, konkursy, spotkania, szkolenia, rezydencje edukacyjne itp. Należy wymienić dwa wydarzenia z cyklu „Niedziela w muzeum” – „Unplugged” 26.07.2020 oraz „Konserwacja. Relacje od-nowa” 30.08.2020.

Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną działalność edukacyjna prowadzona przez Muzeum przeniesiona została w dużym stopniu do internetu.

3. działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

- Weekend „Kultura bez barier” 26-28.06.2020 – Muzeum Sztuki opublikowało filmy dokumentujące wydarzenia muzealne: wernisaż wystawy „Teresy Tyszkiewicz: dzień po dniu” oraz nocne oprowadzanie po „Atlasie Nowoczesności”, uzupełnione o tłumaczenie w Polskim Języku Migowym i napisy. Ponadto o lektora PJM wzbogacono filmy edukacyjne pt. „Koło” i „Kwadrat” z cyklu „Maluchy w Muzeum”.

- Projekt „Awangarda edukacyjna w muzeum awangardy. Działania o sztuce dla publiczności z indywidualnymi wyzwaniami poznawczymi” – cztery dwudniowe wizyty studyjne dzieci z niepełnosprawnościami oraz opiekunów z Andrychowa na szereg warsztatów dla osób z wyzwaniami poznawczymi (we współpracy z Fundacją „Promyczek” z Andrychowa), jedna wizyta edukatorów w Andrychowie (8-9.07.2020, 28-30.07.2020, 24-25.08.2020), dwie wizyty edukatorów w Andrychowie (8-9.07.2020, 28-30.07.2020, 24-25.08.2020, 5-6.12.2020).

- Projekt „Franciszek Starowiejski performatywny” (we współpracy z Zespołem Szkół w Szczekocinach) - wizyta młodzieży szkolnej ze Szczekocin, oraz trzy rezydencje edukacyjne w Szczekocinach (14.02.2020, 16.09-18.09.2020, 27-30.09.2020).

Muzeum Pałac Herbsta

1. ilość przeprowadzonych lekcji muzealnych w I półroczu 2020: **115**
liczba osób biorąca udział w wydarzeniach I półroczu 2020: **1 583**

2. cykliczne programy edukacyjne organizowane przez Muzeum Pałac Herbsta

- *Mały Salon Muzyczny* – warsztaty;
- *Rodzinny kalejdoskop* – warsztaty;
- *Akademia Malucha* – warsztaty;
- *Kulturalne rendez-vous* – cykl spotkań/wykładów dla dorosłych;
- *Tytułem wstępu. W kilku słowach o pałacu Herbsta* – wykład;
- cykliczne działania edukacyjne online: *Wokół historii Herbstów. Prawdy, mity, konteksty; Pałac w zbliżeniach; Spotkania z malarstwem; Zadania dla małych... i nie tylko; Podszepty online; Throug the history;*
- cykl spotkań online z okazji jubileuszu #30latMPH: posty przybliżające historię powstania muzeum wewnątrz w dawnym pałacu Herbsta na Księżym Młynie (cykl prowadzony na Facebooku MPH, od połowy listopada br.)

Ponadto organizowane były wydarzenie jednorazowe: konkurs dla uczniów klas I-III Poczta z pałacu Herbsta i spotkania (m.in. Through the History – spotkania skierowane do obcokrajowców mieszkających w Łodzi). Od grudnia 2020 prowadzone są warsztaty edukacyjne on-line „Muzeum za jeden klik. Twórcza edukacja on-line” dla grup szkolnych oraz gości indywidualnych.

3. działania na rzecz osób niepełnosprawnych i grup wykluczonych

- *Podszepty* – projekt dedykowany osobom niewidzącym;
- *Muzeum?!? A co to?* – projekt skierowany do podopiecznych domów dziecka, ognisk wychowawczych, świetlic środowiskowych realizowany w formie warsztatów;
- *Pałacowe zuchy* – projekt skierowany do podopiecznych Fundacji Gajusz (dzieci z chorobami onkologicznymi, ale także zdrowego rodzeństwa);
- Orowadzania po pałacu Herbsta, Galerii Sztuki Dawnej oraz warsztaty w przypałacowym ogrodzie prowadzone w ramach projektu „Awangarda edukacyjna w muzeum awangardy. Działania o sztuce dla publiczności z indywidualnymi wyzwaniami poznawczymi”; (28 i 30.07. oraz 25.08.20).

Ze względu na zaistniałą sytuację epidemiczną działalność edukacja prowadzona przez Muzeum przeniesiona została w dużym stopniu do internetu.

Kwota poniesionych wydatków na działania edukacyjne w roku 2020 wynosiła 64.037,77zł.

- Finansowanie własne = 3.800,00zł, tj. 5,93%
- Finansowanie z dotacji podmiotowej MKiDN = 60.237,77zł, tj. 94,07%

II Działalność naukowa (w tym wydawnicza)

a) Publikacje

Publikacje Muzeum Sztuki

Burning House. Selection from the Antoine de Galbert collection

polsko-angielsko-francuska wersja kat. wyst.:

redakcja: Francois Nachin, Barry Kean, Monika Buraczyńska

The Sun Does Not Move. Chapter 35 / Słońce nie porusza się. Rozdział 35, R. H. Quaytman

polsko-angielska wersja kat. wyst.

redakcja: R. H. Quaytman, Jarosław Suchan

Awangardowe muzeum

polska wersja kat. wyst.

redakcja: Agnieszka Pindera, Jarosław Suchan

The Avant-Garde Museum

angielska wersja kat. wyst.

redakcja: Agnieszka Pindera, Jarosław Suchan

Prototypy/04: Agata Siniarska. Osuwisko / Prototypes/04:Agata Siniarska. (Land)slip

broszura w cyklu *Prototypy*

NOTES RYSKI. Śladem linii Wacława Szpakowskiego / RIGA NOTEBOOK. Following the Lines of Wacław Szpakowski

broszura do wystawy

Publikacje współwydane

The Values and Valuation of Modern and Contemporary Visual Art

Autorka: Joanna Kiliszek

Współwydawca: Akademia Sztuk Pięknych w Warszawie, Instytut Adama Mickiewicza

***Krytyka artystyczna dwudziestolecia międzywojennego. Między estetyką filozoficzną i sztuką nowoczesną*, materiały z konferencji**

Dwa numery czasopisma:

- „Folia Philosophica. Ethica – Aesthetica – Practica”, nr 35

redakcja: Wioletta Kazimińska-Jerzyk, Paweł Polit

- „Folia Philosophica. Ethica – Aesthetica – Practica”, nr 36

redakcja: Agnieszka Rejniak-Majewska, Paweł Polit

Współwydawca: Uniwersytet Łódzki

Publikacje pracowników wydane poza miejscem pracy wyrażone w liczbach: 19

b) Program publiczny

Program publiczny realizowany jest w różnorodnych formach takich jak: wykłady, seminaria, spotkania z artystami i kuratorami, dyskusje, sesje naukowe, projekcje filmowe, ale również długofalowe programy badawcze i publikacje. Spotkania organizowane są jako samodzielne prezentacje wybranych zagadnień w ramach prowadzonych programów badawczych oraz jako kontekst dla wybranych wydarzeń w Muzeum Sztuki, przede wszystkim wystaw. Z uwagi na reorganizację pracy spowodowanej sytuacją epidemiczną, od marca 2020 r. program publiczny był realizowany online. Ponadto w miejsce organizowanych przed pandemią oprowadzań kontekstowych po wystawach czasowych zrealizowany został przewodnik audio, udostępniany zainteresowanej publiczności w siedzibie za pośrednictwem linka do playlisty na portalu zasoby.msl.org.pl.

W ramach publicznego programu naukowego zrealizowano następujące działania:

– Cykl zajęć muzealnych dla studentów historii sztuki i kulturoznawstwa;

- Cykl wykładów i dyskusji *Post-Industrialia, transformacje* (kontynuacja);
- Cykl wykładów i dyskusji *Prototypowanie idei* - poświęconych konceptowi „prototypu” (kontynuacja);
- Cykl wykładów dla studentów Akademii Sztuk Pięknych w Łodzi;
- Cykl „Spotkania na antresoli” - „Nieznane historie Katarzyny Kobro”, 27 lutego 2020
- Cykl „Czytanki” - cykl audycji transmitowanych przez media społecznościowe od kwietnia do maja 2020 roku. W projekcie udział wzięli współcześni artyści, którzy dokonali indywidualne interpretacji istniejących już tekstów autorstwa Strzebińskiego, Kobro czy Vogel.

Liczba wykładów i spotkań zorganizowanych w ramach programu publicznego: 25

Liczba wykładów pracowników wygłoszonych poza Muzeum: 13

c) Program naukowo – badawczy

- projekt pod roboczym tytułem „Opowiedzieć Muzeum” mający na celu zebranie historii mówionych z osobami, które dawniej pracowały w Muzeum na rozmaitych szczeblach i stanowiskach, ze szczególnym naciskiem na pracę polegającą na opiece nad bogatą kolekcją dzieł sztuki. Projekt badawczy ma na celu przesłedzenie efektów pracy wielu pokoleń muzealników, które składają się na historię instytucji, poświęconej opiece nad dziedzictwem.

- wieloletni projekt badawczy, „Awangardowe Muzeum”, zainaugurowany w 2017 roku międzynarodową konferencją „Muzeum awangardy czy awangardowe muzeum? Kolekcjonując to, co radykalne”. Jego częścią jest wydana pod koniec 2020 roku publikacja „Awangardowe Muzeum”, zaś zwieńczeniem projektu będzie wystawa pod tym samym tytułem przewidziana na październik 2021.

- projekt badawczy „Leopold Buczkowski”, którego celem jest wszechstronne opracowanie merytoryczne spuścizny artystycznej Leopolda Buczkowskiego (1905-1989), którego kilkaset prac – obrazów olejnych, prac na papierze i rzeźb – zostało włączonych do kolekcji Muzeum Sztuki w Łodzi w 2019 i 2020 roku. Zwieńczeniem projektu będzie wystawa monograficzna.

III Zarządzanie zbiorami

a) Muzealia

1. Charakterystyka zbiorów, polityka zakupów

Kolekcja sztuki XX i XXI wieku Muzeum Sztuki w Łodzi jest najstarszym i jednym z najważniejszych zbiorów sztuki nowoczesnej i współczesnej w tej części Europy.

Zakupy do kolekcji realizowane są corocznie w oparciu o środki pochodzące z programu Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Nabycie dzieł z tego programu finalizuje się zazwyczaj w drugiej połowie roku. W pierwszym półroczu 2020 r. do kolekcji Muzeum trafiły następujące dary: prace grupy Łódź Kaliska, przekaz dzieł powstałych w ramach działalności galerii „Czyszczenie Dywanów”, fotografie Anny Zagrodzkiej i Karoliny Wojtas, obrazy Piotra Kowalskiego oraz rysunki Krzysztofa Knittla. W III kwartale br. do kolekcji MS trafiły nabytki z organizowanej przez Muzeum wystawy online: „Praca: Dokumentacja Wyobraźni”, a także dar obiektów i książek artystycznych Zbigniewa Makowskiego. W IV kwartale zakupione zostały prace artystów takich jak: Joel Andrianomearisoa, Morgan Fisher, Pakui Hardware, Agnieszka Polska, Alicja Bielawska, Agnieszka Brzeżańska, Jerzy Grzegorski, Marta Krześlak, Łukasz Ogórek, Karol Radziszewski, Antanas Sutkus, Adam Rzepecki, Iza Tarasewicz, Marcelo Zammenhoff, Marek Chlanda, Hans de Vries, Krzysztof Knittel, Paweł Kwiek, Franciszka Themerson czy Teresa Tyszkiewicz.

Nabytki do kolekcji Muzeum Pałac Herbsta trafiają okazjonalnie; w większości są to dary. MPH nie posiada budżetu na poszerzanie kolekcji.

2. Magazynowanie:

Przechowywanie zgromadzonych zbiorów sztuki XX i XXI wieku odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo oraz w sposób dostępny do celów naukowych. Służą temu przestrzenie magazynowe w dwóch budynkach: ms1 i ms2. Na magazyny w budynku ms1 składa się sześć przestrzeni. Wśród nich są pomieszczenia nowopowstałego budynku magazynu studyjnego, w tym dwa udostępniane są do zwiedzania przez gości muzeum. W budynku ms2 mieszczą się ponadto trzy inne przestrzenie magazynowe.

Magazyny zbiorów sztuki dawnej znajdują się na terenie MPH. W tych magazynach umieszczone są zbiory malarstwa, rzemiosła artystycznego i meble. Ponadto MPH posiada magazyny tymczasowe służące do przechowywania mebli i zbiorów malarstwa.

3. Zbiory

Muzealia – zakupy w 2020 r. (stan na dzień 31.12.2020 r.) – **103 poz. za łączną kwotę 1.073.781,83 zł:**

ms¹, ms² – 95 poz. - za łączną kwotę 1.052.832,53 zł

MPH – 8 poz. – za łączną kwotę 20.949,30 zł

Muzealia – dary w 2020 r. (stan na dzień 31.12.2020 r.) - **121 poz. za łączną kwotę 585.776,30 zł:**

ms¹, ms² – 112 poz. - za łączną kwotę 570.776,30 zł

MPH – 9 poz. – za łączną kwotę 15.000,- zł

Ruch muzealiów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): **201 wpisów | 233 skreślenia**

Ruch muzealiów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): **66 wpisy | 134 skreśleń**

Ilość pozycji inwentarzowych w 2020 r. (ms1, ms2, MPH) – stan na dzień 31.12.2020 r.: **własne 14341 | depozyty 855**

Liczba obiektów zdigitalizowanych w 2020 r.: 505.

b) Zbiory archiwalne i biblioteczne

1. Charakterystyka zbiorów:

Zbiory biblioteki kształtowane są jako księgozbiór fachowy z zakresu historii sztuki i pokrewnych nauk humanistycznych. Obejmują księgozbiór liczący ponad **46 tys.** pozycji inwentarzowych, w tym blisko **27 tys.** katalogów wystaw krajowych i zagranicznych oraz katalogi wystaw polskich od lat sześćdziesiątych XX wieku. Najcenniejsze dokumenty, dotyczące głównie szeroko rozumianej awangardy, przechowywane są w zbiorach dokumentacji specjalnej.

2. Magazynowanie:

Przechowywanie zbiorów odbywa się w warunkach zapewniających ich właściwy stan zachowania i bezpieczeństwo, umożliwiając dostęp do nich w celach naukowych. Zbiory udostępniane są prezencyjnie (wypożyczenia tylko dla pracowników). Powierzchnia magazynów wraz z czytelnią to około 200 m².

3. Zbiory biblioteczne:

Zakupy w roku 2020 (stan na dzień 31.12.2020 r.) – **18** jednostek inwentarzowych za łączną kwotę **307 098, 37 zł** (w tym 5 jednostek z dotacji MKiDN).

Dary (w tym ujawnienia tzw. starego zasobu) w roku 2020 (stan na dzień 31.12.2020 r.) – **168** jednostek inwentarzowych za łączną kwotę **20 175, 38 zł**.

Ilość pozycji inwentarzowych w roku 2020 (stan ogólny księgozbioru na dzień 31.12.2020): **46 556** jednostek inwentarzowych .

Ruch muzealiów - wypożyczenia do Muzeum Sztuki w Łodzi (od instytucji i od osób fizycznych): brak.

Ruch muzealiów - wypożyczenia z Muzeum Sztuki w Łodzi (tylko do instytucji): 0 wpisów; 0 skreśleń.

c) Konserwacja

Przeprowadzone w I półroczu 2020 r. konserwacje: **48 pełnych | 80 częściowych | 383 zabezpieczających**

Stany zachowania (wykonana w MS) :

Użyczenia – **76**

Wypożyczenia – **252**

Razem: st. zach. - **328**

Opisy stanów zachowania w wersji elektronicznej: **445**

Znakowanie obiektów wpisanych do inwentarza: **227**

Dodatkowo zrealizowano warsztaty na temat złoceń dla członków MS Club.

IV Zarządzanie zasobami ludzkimi

a) Dialog społeczny

W 2020 r. w Muzeum działały dwie organizacje związkowe. Zgodnie z ustawą z dnia 7 kwietnia 2006 r. o informowaniu pracowników i przeprowadzaniu z nimi konsultacji, w dniu 20 maja 2008 r. została powołana, przez ówczesnie działającą w Muzeum zakładową organizację związkową, Rada Pracowników, która zakończyła swoją czteroletnią kadencję w maju 2012 r. W lutym 2012 r. Przedstawiciele poszczególnych komórek organizacyjnych zostali poinformowani o możliwości wyboru kolejnej Rady Pracowników. Do chwili obecnej, pracownicy nie skorzystali z uprawnienia wyboru swojego przedstawicielstwa w postaci Rady Pracowników. W instytucji nie miały miejsca spory zbiorowe, nie odnotowano także innych incydentów naruszających zasadę dialogu społecznego.

b) Komunikacja

Oprócz ustawowego dialogu społecznego oraz konsultacji z zakładowymi organizacjami związkowymi działającymi w Muzeum, Dyrekcja MS aktywnie wykorzystuje inne drogi komunikacji do prowadzenia stałego dialogu z pracownikami tj.:

- organizuje zebrania przedstawicieli poszczególnych komórek organizacyjnych;
- zwołuje cykliczne spotkania robocze zespołów projektowych. Obecnie spotkania mają formę zarówno zdalną, jak i osobistą;
- prowadzi rozmowy indywidualne z pracownikami;
- regularnie przesyłana jest poczta elektroniczna w postaci newsletterów informująca o bieżących działaniach prowadzonych przez Muzeum;
- jako narzędzie komunikacji wykorzystywana jest platforma elektroniczna Adonis.

c) Zarządzanie zasobami ludzkimi

Zaistniała w 2020 sytuacja zagrożenia epidemicznego nie miała zasadniczego wpływu na zarządzenie Muzeum. Skala przedsięwzięć oraz pracochłonność zaplanowanych działań wymaga ciągłego utrzymywania stabilnej struktury zarządzania, co gwarantuje w każdej sytuacji przejrzystość i ciągłość procesów realizowanych w ramach działalności statutowej Muzeum. Pracownicy bardzo płynnie kontynuowali nowe formy realizacji zadań służbowych w postaci dyżurów i pracy zdalnej.

By podnieść kwalifikacje kadry kierowniczej i wszystkich pracowników planowane są środki na różnego rodzaju szkolenia. Pracownicy chcący podnieść swoje wykształcenie są wspomagani. Podejmowane w Muzeum działania w obszarach przywództwa, promowania szkoleń i innych form podnoszenia kwalifikacji, przekazywania uprawnień, reagowania na zmiany, które mogą wpływać na kształtowanie się potrzeb i oczekiwań odbiorców, tworzą kulturę organizacyjną Muzeum. Sytuacja zagrożenia epidemicznego spowodowała, iż pracownicy głównie wykorzystywali narzędzia e-learningowe zarówno płatne, jak i bezpłatne. Ze względów bezpieczeństwa ograniczono wyjazdy służbowe do minimum zarówno krajowe, jak i zagraniczne.

d) Kształtowanie polityki płacowej

Czwarty kwartał 2020 został zamknięty ze stanem zatrudnienia na poziomie 136,5 etaty / 140 osób, z czego:

- średnie wynagrodzenie miesięczne wynagrodzenie z wypłatami jednorazowymi szacowane było na poziomie około 4 768,10 zł brutto z wypłatami jednorazowymi.
- średnie zatrudnienie 138,63 etaty,
- wykonanie funduszu osobowego płać na koniec I półrocza 2020 roku zamknięto na poziomie 7 932 028,63 zł.

V Zmiany w zarządzaniu mieniem: Brak

VI Inwestycje

1. Ze środków europejskich:

a) Cyfrowe udostępnianie zasobów Muzeum Sztuki w Łodzi

Program Operacyjny Polska Cyfrowa

całkowity koszt realizacji projektu: 4 994 130,11 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków POPC w kwocie: 3 751 425,72 PLN

przyznano dofinansowanie ze środków MKiDN w kwocie: 679 359,96 PLN

projekt w trakcie realizacji

2. Ze środków krajowych:

a) *Rozwój kolekcji sztuki XX i XXI Muzeum Sztuki w Łodzi - etap IX*

Program Ministra KiDN Narodowa Kolekcja Sztuki Współczesnej

Całkowity koszt realizacji projektu: 1 370 589,00 PLN

Przyznano dofinansowanie w kwocie: 1 165 000,00 PLN

zrealizowano

b) *Modernizacja infrastruktury założenia ogrodu Muzeum Pałac Herbsta w Łodzi*

Program Ministra KiDN Infrastruktura kultury

Całkowity koszt realizacji projektu: 200 000,00 PLN

Przyznano dofinansowanie w kwocie: 160 000,00 PLN

zrealizowano

c) *Prace konserwatorskie i restauratorskie w Sali Balowej Muzeum Pałacu Herbsta w Łodzi, etap II – renowacja żaluzji w Sali Balowej i Jadalni*

Program: Ochrona zabytków 2020 (program UMWŁ)

całkowity koszt realizacji projektu: 75 000,00 PLN

przyznano dofinansowanie w kwocie: 75 000,00 PLN

zrealizowano

VII Współpraca krajowa i zagraniczna

a) Współpraca krajowa:

Muzeum podejmuje oraz kontynuuje współpracy krajowe w różnych obszarach działań merytorycznych, skupionych przede wszystkim wokół współtworzenia wystaw czasowych, działań naukowych, wydawniczych oraz popularyzatorsko-edukacyjnych. W I półroczu 2020 Muzeum:

- zainicjowało powstanie **czasopisma naukowego „Kalejdoskop Kultury”** współwydawanego przez Muzeum Sztuki, Akademię Sztuk Pięknych, Uniwersytet Łódzki oraz Państwową Wyższą Szkołę Filmową, Telewizyjną i Teatralną w Łodzi;
- prowadziło współpracę z **Fotofestiwałem** w Łodzi w celu współprodukcji wystawy „Płonący Dom”;
- prowadziło wspólne przygotowania z **Muzeum Narodowym w Gdańsku** oraz NOMUSEm do przyszłorocznego kongresu CIMAM;
- współpracuje wydawniczo z **Wydawnictwem Uniwersytetu Łódzkiego, Fundacją Automatonphone; Akademią Sztuk Pięknych w Warszawie;**
- współpracowało z **Instytutem Adama Mickiewicza w Warszawie** w związku z planowaną w Zagrzebiu wystawą poświęconą Studiu Eksperymentalnemu Polskiego Radia;
- rozpoczęło współpracę z Instytutem Goethego w Warszawie w związku z przygotowywaną przez Muzeum wystawą Marka Sobczyka, nawiązującą do akcji „Polentransport” Josepha Beuysa (w 2021 r. przypada 40-sta rocznica akcji) oraz wpisania jej w ogłoszony w Niemczech rok Josepha Beuysa;

- współpracowało z Galerią Zachęta przy wspólnie rozpoczętej akcji prezentacji prac artystów w przestrzeni publicznej (reprodukcje zawieszono w witrynach zwyczajowo prezentujących plakaty reklamowe);
- wspólnie z łódzkim Centrum Dialogu im. Marka Edelmana przygotowało tegoroczne spotkanie Żywej Biblioteki;
- przygotowało w dwóch odsłonach („Unplugged” i „Konserwacja: Relacje od-nowa”) akcję „Niedziela w Muzeum” we współpracy z łódzkim ruchem Earth Strajk;
- kontynuuje współpracę naukową, polegającą przede wszystkim na prowadzeniu wspólnych projektów badawczych oraz seminariów, a także wspieraniu kształcenia kierunkowego studentów z: **Uniwersytetami Łódzkim i Jagiellońskim, Akademią Sztuk Pięknych, Akademią Muzyczną, Uniwersytetem Medycznym;**
- w ramach działań popularyzatorsko-edukacyjnych Muzeum współpracuje z: **Polskim Związkiem Głuchych, Fundacją bez barier, Fundacją Prodeste, szpitalem psychiatrycznymi z Czechosłowackiej i „Kochanówką”, Szpitalem im. Korczaka, Fundacją Gajusz, Fundacją „Promyczek”, Spółdzielnią Socjalną FADO;**
- współpracowało z Urzędem Miasta Łodzi przy upowszechnianiu „na żywo” **Nocy Muzeów on-line;**
- współpracowało z firmą Plastic przy stworzeniu **wirtualnego spaceru po Sali Neoplastycznej;**

b) Współpraca zagraniczna:

W ramach współpracy międzynarodowej Muzeum:

- kontynuowało rozpoczętą w 2012 roku współpracę z Museum of Modern Art w Nowym Jorku w ramach programu **C-MAP** (Contemporary and Modern Art Perspectives), analizującego aktywność artystyczną w regionach do niedawna marginalizowanych przez kulturowe centra Zachodu. Muzeum Sztuki jest instytucjonalnym partnerem w badaniach dotyczących Europy Środkowo-Wschodniej. Wzajemne poznanie i wymiana doświadczeń instytucji pionierskich w zakresie budowania kolekcji sztuki nowoczesnej mają stanowić punkt wyjścia dla dalszych wspólnych przedsięwzięć;
- prowadziło prace nad przeniesieniem monograficznej wystawy R. H. Quaytman do **Fundação de Serralves w Porto;**
- kontynuowało prace nad kongresem **CIMAM** zaplanowanym na listopad 2021. Za organizację przedsięwzięcia odpowiadać będzie Muzeum Sztuki w Łodzi oraz Muzeum Narodowe w Gdańsku;
- współpracowało z **Fondation Antoine de Galbert** w Paryżu i Fotofestiwałem w Łodzi - przygotowanie wystawy **"Płonący dom";**
- współpracowało z **Latvian Centre for Contemporary Art.** (Łotwa) przy planowanej wystawie wokół twórczości Waclawa Szpakowskiego w MS.
- współpracowało z **Instytutem Polskim w Mińsku** nad planowanym cyklem pokazów tematycznych prezentujących kolekcję Muzeum Sztuki w Łodzi na stronach Instytutu;
- prowadziło współpracę w ramach projektu naukowego „Awangardowe Muzeum” m.in. z Yale University Art Gallery, Sprengel Museum Hannover, Beinecke Rare Book & Manuscript Library, rosyjskimi archiwami.
- kontynuowało standardową współpracę zagraniczną, wynikającą z wypożyczenia dzieł z kolekcji m.in. z: Qatar Museums; Centre Georges Pompidou, Paryż; Stiftung Kunstmuseum, Stuttgart; Pori Art Museum, Pori; Museum of Modern Art, Nowy Jork; Kunstmuseum Basel; Tate Modern, Londyn; Hauser and Wirth, Nowy Jork; Sprengel Museum, Hanower; MO Museum, Wilno; Collezione Maramotti, Reggio Emilia; Fundacao de Serrales; Narodowe Muzeum w Kijowie i Moderna Galerija w Ljublanie.

VIII Inne

a) Kontrole:

1. 2020 r kontrola przeprowadzona przez UMWŁ dniach 5-9 października 2020 r

kontrola planowa pn. „Weryfikacja realizacji zaleceń pokontrolnych dla kontroli przeprowadzonej w 2017 r.” pn. „Kontrola umów zawieranych z podmiotami gospodarczymi pod kątem celowości wydatkowania środków publicznych”.

b) Frekwencja

W 2020 roku frekwencja na wydarzeniach organizowanych przez Muzeum Sztuki w Łodzi wyniosła **95 819** osób. Z wykresów statystycznych wyświetleń postów na Facebooku wynika, że uśredniony dzienny zasięg postów w roku 2020 wyniósł **4500** odsłon dziennie.

Ze względu na zaistniałą sytuację pandemiczną w terminie od 12 marca do 12 maja br. oraz od 7 listopada do odwołania Muzeum jest zamknięte dla zwiedzających, a liczne działania, w tym działalność edukacyjna, prowadzone przez Muzeum przeniesione zostały do internetu. Liczba zarejestrowanych odsłon działań on-line to **609 000**.